

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/76/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6412206566
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2012:6412206566.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a JUDr. Márie Trubanovej PhD., vo veci starostlivosti o maloletého H. G., nar. XX. XX. XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, bytom u otca, dieťa rodičov otca Z. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. F. U., ul. Dr. D. X/X, zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Klimom, so sídlom Advokátskej kancelárie Žiar nad Hronom, ul. Sládkovičova 16/61 a matky E. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. F. U., ul. U. XXX/X, zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Reptišom, so sídlom Advokátskej kancelárie Žiar nad Hronom, Námestie Matice slovenskej č. 4, v konaní o návrhu otca na zvýšenie vyživovacej povinnosti matky k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 10P/73/2012-51 z 25. 07. 2012, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd len čiastočne vyhovel návrhu otca na zvýšenie vyživovacej povinnosti matky voči maloletému H., keď oproti návrhu otca na zvýšenie výživného od 01. 05. 2012 na 150 Eur mesačne uložil matke dieťaťa povinnosť prispievať na výživu maloletého H. zvýšeným výživným 80 Eur mesačne od 21. 05. 2012 vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca maloletého dieťaťa. K potrebe zvýšiť výživné pre maloletého H. dospel po zistení, že pri poslednej úprave vyživovacej povinnosti bol maloletý H. žiakom 6. ročníka základnej školy, v školskom roku 2012/2013 nastupuje do 9. ročníka základnej školy. Počet vyživovacích povinností sa u rodičov maloletého H. nezmenil. Osobnú starostlivosť o maloletého naďalej zabezpečuje otec, ktorý sa s matkou často stýka a matka okrem bežného výživného vo finančnom vyjadrení prispieva na výchovu a výživu maloletého aj naturálnym plnením vo forme stravy a oblečenia. Priemerný čistý mesačný zárobok otca za obdobie jún 2011 až máj 2012 bol vykázaný vo výške 768,65 Eur a priemerný čistý mesačný zárobok matky za obdobie jún 2011 až máj 2012 bol vo výške 570,33 Eur mesačne. Príjem oboch rodičov sa zvýšil. Otcom dieťaťa uvádzané výdavky na maloletého nepovažoval za primerané jeho veku a potrebám. Výšku výživného určil s ohľadom na potreby maloletého oprávneného a schopnosti a možnosti jeho rodičov. Zročné výživné za obdobie od 21. 05. 2012 do 31. 07. 2012 vyčíslil sumou 69,60 Eur, ktoré uložil matke zaplatiť v lehote 60 dní od právoplatnosti svojho rozhodnutia. Žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal.

Rozsudok okresného súdu napadol odvolaním otec dieťaťa. Tvrdil, že procesným postupom a rozhodnutím okresného súdu boli porušené ústavné práva maloletého na riadne a spravodlivé súdne konanie a rozhodnutie. Okresný súd nezdôvodnil svoje rozhodnutie, z akého dôvodu zo žiadaných 150

Eur mesačne zvýšil výživné iba na 80 Eur mesačne, na základe akých úvah dospel k názoru, že suma 80 Eur mesačne je primeraná výška výživného na maloletého H., ktorý má viac ako 14 rokov a blíži sa už veku dospelosti. Záver okresného súdu, že otec dieťaťa nadhodnotil náklady na výživu maloletého, nie sú podložené žiadnymi dôkazmi. Rovnako okresný súd nevykonal dokazovanie, či matka dieťaťa žije v spoločnej domácnosti s iným mužom, ktorý sa podieľa na úhrade nákladov na bývanie, bezdôvodne a bez predloženia relevantných dôkazov prihliadol na tvrdenia matky, že sa okrem bežného výživného podieľa na výchove maloletého naturálnym plnením a že uhradza splátky za byt, ktorý si kúpila. Súd opomenul prihliadnuť pri určení výšky výživného na zákonný príkaz vyplývajúci z § 62 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, že výživné pre maloleté deti má prednosť pred všetkými inými výdavkami rodičov. Tým, že súd čiastočne výrokom rozhodnutia nezamietol návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti, nerozhodol o celom predmete sporu. Navrhol zmeniť rozsudok okresného súdu tak, že matke bude uložené prispievať na výživu maloletého Patrika mesačne sumou 150 Eur. O trovách konania žiada rozhodnúť podľa výsledku sporu.

S odvolaním otca matka nesúhlasila. K procesnej námietke, že súd prvého stupňa nerozhodol o celom predmete konania ak čiastočne návrh otca na zvýšenie výživného nezamietol, stanovisko nezaujala. Otec bezdôvodne vytyka okresnému súdu, že sa nedôsledne zaoberal potrebami maloletého oprávneného a nákladmi na ich uspokojenie. Súd sa zaoberal otázkou, či vzhľadom na vek a záujmy maloletého, povinnosti v škole, ako i krytie potrieb maloletého v priebehu bežných kalendárnych dní, je nutné vynakladať náklady tvrdené otcom, resp. v akej výške posudzoval i primeranosť tzv. vreckového a náklady na záujmy maloletého a dospel k záveru, že pokiaľ by maloletý mal náklady na krytie životných potrieb vo výške uvádzanej otcom, boli by vysoko nadštandardné i pre dospelého zarábajúceho človeka. Matka nevedela vyčísliť hodnotu naturálneho plnenia poskytovaného maloletému iba z toho dôvodu, že nepovažovala za potrebné si značiť koľkokrát ju maloletý navštívil a najedol sa u nej, či potreboval iné veci. Tieto plnenia poskytla, aby svojmu dieťaťu pomohla. Počas prvostupňového konania otec žiadne návrhy na dokazovanie nepredložil. Otec si protirečí. Prvostupňovému súdu vytyka, že nedostatočne zistil skutkový stav veci a odvolaciemu súdu navrhuje za tohto stavu dokazovania zmeniť rozsudok okresného súdu a návrhu na zvýšenie vyživovacej povinnosti celkom vyhovieť. Príjem matky nedovoľuje platiť vyššie výživné, než určil okresný súd. V mesiacoch január až marec v roku poberá iba minimálnu mzdu 350 Eur mesačne. Vyššia mzda v nasledujúcich mesiacoch nie je nadštandardným príjmom, z ktorých by mohla plniť výživné voči maloletému, ale iba vyrovnanie pred tým nižšie dosiahnutej mzdy. Navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

Krajský súd prejednal vec v celom rozsahu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Konanie o určení (zvýšení) výživného pre maloleté dieťa je konaním vo veci starostlivosti o maloletých, ktoré môže podľa § 81 ods. 1 O. s. p. začať aj bez návrhu. Možnosť začať konanie vo veci starostlivosti o maloletého aj bez návrhu neznamena, že návrh na začatie konania nemôže podať ktorýkoľvek z účastníkov takéhoto konania. Ani podanie návrhu niektorým z účastníkov nezmení charakter sporu z nespоровého na sporové konanie. V nespоровom konaní súd nie je viazaný návrhom účastníka. Podľa § 153 ods. 2 O. s. p. v takomto konaní môže prekročiť návrh účastníka a prisúdiť viac než čoho sa domáha, ale môže priznať aj menej bez toho, aby chýbajúci výrok o čiastočnom zamietnutí návrhu sa považoval za vadu konania v zmysle § 212 ods. 3 O. s. p. majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Otec dieťaťa bezdôvodne vytyka okresnému súdu nesprávny procesný postup v tom, že ak jeho návrhu na zvýšenie výživného nad sumu 80 Eur do 150 Eur mesačne nezamietol, nerozhodol o celom predmete konania.

Náležitá a vyčerpávajúce odôvodnenie rozhodnutia súdu je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia zakotvená v § 157 ods. 2 O. s. p. sa vzťahuje aj na rozhodnutia v nespоровých konaniach. Odôvodnenie rozhodnutia o zvýšení vyživovacej povinnosti niektorého rodiča zodpovedá ustanoveniu § 157 ods. 2 O. s. p. vtedy, ak súd uvedie, akým spôsobom začalo konanie, čo bolo jeho predmetom, ako sa v konaní vyjadrili jednotliví účastníci, akým spôsobom sa súd s ich tvrdeniami vypořiadal, pod

aké zákonné ustanovenie posudzovaný právny vzťah podriadil, z akých dôkazov zistil skutkový stav, ako dôkazy vyhodnotil a aké úvahy ho viedli k rozhodnutiu vyjadrenému vo výroku rozhodnutia. Ak by účastníci okrem dôkazov vykonaných prvostupňovým súdom navrhovali vykonať aj ďalšie dôkazy, musel by súd odpovedať, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy.

Rozsudok okresného súdu je v súlade s vyššie uvedenými kritériami. Odvolací súd ho za nepreskúmateľné nepovažuje. Prvostupňový súd v rozhodnutí uviedol, že návrh na zvýšenie výživného podal otec maloletého dieťaťa, z akých dôvodov, aké stanovisko k návrhu zaujala matka, aké skutkové závery z výsluchu účastníkov a správ o zárobkoch vyvodil, konanie podriadil pod zákonné ustanovenia §§ 62, 75 a 78 Zákona o rodine, že otcom tvrdené výdavky na výchovu a výživu maloletého považuje za neprimerané a potrebám maloletého a možnostiam matky dieťaťa ako povinnej osoby, ktorá poskytuje dieťaťu pri osobných návštevách maloletého stravu a niekedy aj kupuje oblečenie, za primerané výživné považuje sumu 80 Eur mesačne. Okresný súd vysvetlil, že za obdobie od zvýšenia výživného od 21. 05. 2012 do vyhlásenia rozhodnutia 25. 07. 2012 vznikol nedoplatok na výživnom vo výške 69,60 Eur mesačne, ktorý bol vypočítaný ako rozdiel medzi doteraz určeným výživným a zvýšeným výživným: v mesiaci máj 2012 bola matka podľa pôvodného rozhodnutia povinná platiť výživné 50 Eur mesačne. K zvýšeniu výživného došlo od 21. 05. 2012 na 80 Eur mesačne. Alikvotná časť výživného na 10 dní v mesiaci máj od 21. 05. 2012 do 31. 05. 2012 je 0,96 Eur na deň (rozdiel medzi pôvodným výživným 50 Eur a zvýšeným výživným 80 Eur je 30 Eur, z rozdielu medzi pôvodným a zvýšeným výživným 30 Eur na 1 deň pripadá 0,96 Eur za 10 dní je nedoplatok na výživnom 9,6 Eur) a v mesiacoch jún a júl matka platila výživné podľa pôvodného rozhodnutia, preto musí doplatiť 2 x 30 Eur. Spolu 69,60 Eur. V dôvodoch rozhodnutia odvolací súd postráda vysvetlenie okresného súdu, z akého dôvodu nepriznal výživné od 01. 05. 2012, ako navrhoval otec dieťaťa, ale len od 21. 05. 2012, kedy bol návrh na začatie konania doručený Okresnému súdu Žiar nad Hronom.

Okresný súd správne aplikoval pre právne posúdenie veci ustanovenie § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine, podľa ktorého sa dohody a súdne rozhodnutia o výživnom môžu zmeniť, ak sa zmenia pomery a pri zmene pomerov súd vždy prihliadne na vývoj životných nákladov. Otec dieťaťa osobitne nezdôvodnil, prečo požaduje zvýšenie výživného práve od 01. 05. 2012. Návrh odôvodnil iba tým, že v čase posledného rozhodnutia rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 10P/202/2008-232 z 29. 01. 2012 bol maloletý žiakom 1. stupňa základnej školy, teraz študuje na 2. stupni základnej školy a pripravuje sa na stredoškolské štúdium. Jeho potreby sa oproti predchádzajúcemu obdobiu podstatne zmenili a to nielen všeobecným nárastom cien v spoločnosti, ale predovšetkým nákladmi spojenými s jeho štúdiom a potrebami súvisiacimi s jeho vekom. V návrhu otec dieťaťa vyčíslil ročné náklady na výchovu maloletého iba veľmi všeobecne, že na kultúru, šport, oblečenie, voľný čas a záujmy potrebuje maloletý H. ročne 1.760,65 Eur, čo je 146 Eur na mesiac, na zdravotnú starostlivosť 173,08 Eur, čo je 14,42 Eur na mesiac, na mobilný telefón 762,30 Eur, čo je 63,50 Eur na mesiac. Na stravné v školskej jedálni 638 Eur ročne, čo predstavuje 53 Eur za jeden mesiac, tvrdil, že dieťaťu dáva vreckové 1.760 Eur ročne, čo zodpovedá 96 Eur mesačne, ale na školské aktivity, výlety, zbierky a knihy míňa len 60 Eur ročne, čo je 5 Eur za jeden mesiac. Súčet týchto súm 377,92 Eur na mesiac napovedá aj bez hlbšieho dokazovania, že nemôže ísť o reálne sumy potrebné na výchovu dieťaťa vo veku 14 rokov, ktoré nie je možné považovať za osobu blízku veku dospelosti, ale ide o nadsadené sumy, tvrdené otcom len za účelom dosiahnutia zvýšenia výživného navyše, keď náklady na stravu a chod spoločnej domácnosti ešte otec osobitne vyčísluje. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva zo zákona. § 62 ods. 2 Zákona o rodine ale ukladá rodičom prispievať na ich výživu iba podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Ak životná úroveň rodičov sa nevymyká štandardu, nemôže si ani ich dieťa dovoliť nadštandardné výdavky. Zamestnávateľia rodičov podali súdu správu o ich čistom mesačnom príjme. U otca bol vykázaný sumou 768,65 Eur, u matky 570,33 Eur. Oproti predchádzajúcemu obdobiu skúmanému pre účely rozhodnutia o vyživovacej povinnosti matky rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 10P/202/2008-232 z 29. 01. 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/15/2010-257 zo 06. 05. 2010 príjem oboch rodičov vzrástol. U otca o 92,65 Eur, u matky o 197 Eur. Žiadna výraznejšia zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa okrem toho, že vyrástol a je starší o 2 roky, preukázaná nebola. Stále je žiakom základnej školy, jeho zdravotný stav sa výrazne nezmenil, žiadne školské alebo záujmové aktivity finančne náročné preukázané neboli. Dôvodom na zvýšenie výživného v jeho prípade je len vývoj životných nákladov. Vzrast cien a pokles reálnej hodnoty peňazí postihol rovnako obidvoch rodičov. Zvýšenie výživného po dvoch rokoch v dôsledku inflácie o 30 Eur mesačne pri žiadnej inej výraznej zmene pomerov považuje odvolací súd za správne rozhodnutie. Vychádzajúc z týchto úvah odvolací súd

rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Žiadne dôvody na zvýšenie výživného právne od 01. 05. 2012 tvrdené ani zistené neboli. Ak bol dôvodom na zvýšenie výživného rast životných nákladov, zvýšenie výživného iba od podania návrhu je správne rozhodnutie.

O trovách konania rozhodol prvostupňový súd v súlade s § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu. Podľa rovnakého zákonného ustanovenia nepriznal náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd žiadnemu z účastníkov konania.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.